

DJECA KAO ŽRTVE NASILJA

Ognjen Sredojević²²⁷, MA

**Dipl. pravnik unutrašnjih poslova, Master politikologije i međunarodnih odnosa,
doktorand na Fakultetu političkih nauka, Univerziteta u Banjoj Luci,
inspektor kriminalističke policije
Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Policijska uprava Gradiška**

Apstrakt: *Nasilje nad djecom kao jedan od oblika društvenih devijacija, uvijek je bilo prisutno, te pratilo čovječanstvo kroz istoriju svog razvoja, sve do danas... Imajući u vidu da danas čovječanstvo živi u novom modernom dobu, dobu sveopšte digitalizacije, oblici nasilja nad djecom, odnosno djeca gdje se javljaju kao žrtve nasilja, takođe su doživjele određene promjene. Upravo iz tih razloga, sa sigurnošću može se reći, da su se pojavili i da su prisutni novi oblici društvenih devijacija, uključujući između ostalog i nasilja nad djecom. Treba istaći, da dolaskom na scenu novih informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT) izazvalo je digitalnu revoluciju i dovelo do opšteg pojma „Mass-komunikacija“. Takva upotreba Interneta kao najveće globalne mreže u istoriji čovječanstva, a predstavljajući najmoćniji medij dostupan svima, izvršilo je veliki uticaj na spoznaju o djeci kao žrtvama različitih vidova nasilja. Takođe, Internet je učinio čovječanstvu dostupnim različite oblike prevencije, misleći prvenstveno na međunarodne konvencije i protokole, zatim i oblike zaustavljanja nasilja nad djecom, kako na lokalnom, nacionalnom, tako i na globalnom, tj. međunarodnom planu, a sve u cilju suzbijanja ovog oblika društvenih devijacija. Važno je napomenuti, da u dobu sveopšte digitalizacije u velikoj mjeri unaprijeđena je saradnja (razmjena informacija, obrada podataka, zajedničkih operativnih akcija...) svih subjekata na lokalnom, nacionalnom i globalnom, tj. međunarodnom planu, a koji su uključeni u prevenciju i suzbijanju nasilja nad djecom. Takođe, globalnom digitalizacijom unaprijeđena je i policijska saradnja između država, putem međunarodnih policijskih organizacija, odnosno Europol-a i Interpol-a, po pitanju procesuiranja kako počinitelaca kao pojedinaca, tako i organizovanih kriminalnih grupa, koje su izvršili ili vrše različite oblike nasilja nad djecom. U vremenu elektronske digitalizacije, uključujući i Web sajt-ove zvaničnih medijskih kuća, zatim društvene mreže kao što su Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, Tik Tok, Messenger takođe predstavljaju „nepresušan izvor“ koji se mogu iskoristiti za prikupljanje kvalitetnih informacija i podataka, kako o trenutnom stanju u okruženju, tako i u konkretnim državama, a sve u pogledu prevencije i suzbijanja nasilja nad djecom. S tim u vezi, ovaj rad treba da ukaže na osnovne oblike nasilja nad djecom u današnjem „savremenom“ i „digitalnom“ vremenu, a što predstavlja sveprisutan socijalni ali zasigurno i globalni, tj. međunarodni problem.*

Ključne riječi: *prevencija, nasilje, djeca, internet, bezbjednosni incidenti.*

---

²²⁷ sredojevicognjen@gmail.com

Uvod

Opštepoznato je, da svi oblici nasilja imaju samo negativan uticaj na djecu u bilo kojoj dobi njihovog emocionalnog, psihičkog ili fizičkog razvoja. Svako nasilje prema djetetu kao pojedincu stvara neposredni rizik na njegovo psihičko i fizičko zdravlje, a koje se negativno manifestuje u njegovom daljem razvoju i formiranju ličnosti. Ne treba izgubiti iz vida da je nerijetko, da djeca koja su tokom odrastanja doživjela ponovljena nasilja, stiču utisak da je upravo takvo ponašanje „normalno“, odnosno da je opšteprivatljivo u sredini u kojoj borave. Kao posljedica toga, veliki broj slučajeva je, da se nasilje prema djeci tako prenosi iz generacije u generaciju, što predstavlja „zatvoreni krug“ u porodičnoj zajednici. Nasilje nad djecom u svakom slučaju uništava samu srž društva, te ima negativne refleksije na porodicu i zajednicu u cijelini.

U radu će se izvršiti svobuhvatna analiza nasilja nad djecom, kao jedan od oblika društvenih devijacija. Takođe, u radu će se posvetiti pažnja i na nove pojavne oblike nasilja nad djecom, koji su s vremenom postali prisutni i na globalnom nivou, a kao posljedica sveopšte digitalizacije, koja je zasigurno zauzela svoje mjesto u globalnom, odnosno međuzavisnom svijetu.

Takođe, analiziraće se da li je, i koliko je efikasna strategija savremene prevencije i suzbijanja nasilja nad djecom.

Kao opšti cilj istraživanja u radu će se analizirati da li su, i koliko su zastupljeni različiti pojavni oblici nasilja nad djecom u porodici, zajednici u kojoj borave ili žive, školi i ulici (vršnjačko nasilje), Internet-u, na društvenim mrežama.

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i sloboda

Kada se razmatraju ljudska prava, Evropska konvencija o ljudskim pravima ima zasigurno bitnu ulogu što se tiče ostvarivanja postavljenih ciljeva od strane Savjeta Evrope. Ovo je važan instrument međunarodnog javnog prava kojim se štite individualna prava, navedena u Dijelu I Konvencije²²⁸ (članovi 2-18) i Protokolima koji su sastavni dio konvencije, odnosno (Protokoli 1, 4, 6, 7 i 12). Vlade potpisnice, kao članice Savjeta Evrope saglasile su se o donošenju Konvencije o ljudskim pravima. Generalna skupština Ujedinjenih nacija proglasila je 10. decembra 1948. godine Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i sloboda. Odredbe Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, potpisane su u Rimu 4. novembra 1950. godine. Smatra se, da ova Konvencija ima za cilj da učini sigurnim univerzalno i stvarno priznavanje i poštovanje u njoj proklamiranih prava. Smatrajući da je cilj Savjeta Evrope da se ostvari veće jedinstvo među njegovim članicama i da je jedan od načina postizanja tog cilja očuvanje i daljnje provođenje ljudskih prava i osnovnih sloboda. Takođe, potvrđujući ponovo svoju vjeru u osnovne slobode, a koje čine temelj pravde i mira u svijetu, odnosno koje se štite stvarnom političkom demokratijom i zajedničkim shvatanjem i poštovanjem ljudskih prava. Vlade Evropskih država su odlučne sa istim strijemljenjima i zajedničkim naslijeđem političkih tradicija, ideala, slobode i vladavine prava, te su preduzele prve korake prema zajedničkom sprovođenju određenih prava navedenih u Univerzalnoj deklaraciji. Evropska konvencija predstavlja obavezujući pravni akt za sve članice Savjeta Evrope. Konvencija ne samo da proklamoviše osnovna ljudska prava nego kreira i poseban sudski mehanizam njihove zaštite koji je jedinstven u svijetu i omogućava pojedincima podnošenje predstavke protiv države, ukoliko mogu potvrditi da su žrtve povrede nekih od prava garantovanih Konvencijom.²²⁹ Potvrđujući da Visoke strane ugovornice, u skladu sa načelom supsidijarnosti, imaju prvenstvenu odgovornost da osiguraju prava i slobode propisane ovom Konvencijom i njenim protokolima, te da pri tome uživaju slobodu procjene koja podliježe nadzoru Evropskog suda za ljudska prava uspostavljenog ovom Konvencijom.²³⁰ Da bi se

---

²²⁸ Šire v. *Evropska konvencija o ljudskim pravima*, Preuzeto sa: www.echr.coe.int/documents/convention_bos.pdf. Očitano: 12.06.2022. godine.

²²⁹ Dutertre, G. (2003). *Izvodi iz sudske prakse*. Sarajevo. Evropski sud za ljudska prava, Publikacija Vijeća Evrope, str. 18.

²³⁰ Šire v. *Evropska konvencija o ljudskim pravima*, str. 5. Preuzeto sa: www.echr.coe.int/documents/convention_bos.pdf. Očitano: 12.06.2022. godine.

osiguralo poštovanje obaveza koje su Visoke strane ugovornice u Konvenciji i njenim protokolima preuzele, uspostavljen je Evropski sud za ljudska prava koji djeluje na trajnoj osnovi.²³¹

Konvencija o pravima djeteta

Konvencija o pravima djeteta je međunarodni dokument, usvojen na Glavnoj skupštini Organizacije Ujedinjenih nacija 20. novembra 1989. godine, te sadrži univerzalne standarde koje država stranka Konvencije (odnosno koja ju je potpisala i ratifikovala) mora garantovati svakom djetetu. U Konvenciji se govori, prije svega, o obvezama odraslih u odnosu prema djetetu²³² kao i o obvezama brojnih društvenih faktora u pogledu zaštite djeteta. To je prvi dokument u kojem se djetetu pristupa kao subjektu sa pravima, a ne samo kao osobi koja treba posebnu zaštitu. Za razliku od Deklaracije o pravima djeteta (1959.) koja ima moralnu snagu, Konvencija o pravima djeteta je pravni akt koji ima snagu zakona i obvezuje stranke na pridržavanje njenih odredbi, te uključuje pravo nadzora primjene u državama koje su ju prihvatile i ratifikovale.²³³

Konvencija je jedinstvena jer je:

- Sveobuhvatna i jedina osigurava građanska, politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava djece,
- Univerzalna, te se primjenjuje na svu djecu, u svim situacijama, u gotovo cijeloj zajednici naroda,
- Bezuslovna, te zahtijeva i od Vlada sa slabijim izvorima sredstava da preduzmu aktivnosti vezane uz zaštitu prava djeteta,
- Holistička, što znači da zagovara gledište da su sva prava fudamentalna, nedjeljiva, međusobno zavisna i jednako važna.²³⁴

Odbor za prava djeteta Ujedinjenih nacija (UN-a) identifikovao je četiri opšta načela na kojima se zasnivaju sva prava sadržana u Konvenciji o pravima djeteta:

- Načelo nediskriminacije prema kojem djeca ne smiju trpjeti diskriminaciju „nezavisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom mišljenju, nacionalnom, etničkom ili društvenom porijeklu, vlasništvu, teškoćama u razvoju, rođenju ili drugom statusu djeteta, njegovih roditelja ili zakonskih usvojlaca“;
- Djeca imaju pravo na život i razvoj u svim vidovima života, uključujući fizički, emotivni, psihosocijalni, kognitivni, društveni i kulturni,
- Pri donošenju svih odluka ili izvršenju postupaka koji utiču na dijete, ili na djecu kao cijelinu, najvažnije mora biti dobrobit djeteta. To se odnosi kako na odluke koje donose vladina, upravna ili zakonodavna tijela, tako i na odluke koje donosi porodica,
- Djeci se mora omogućiti da aktivno sudjeluju u rješavanju svih pitanja koja utiču na njihov život i dopustiti im slobodu izražavanja mišljenja. Ona imaju pravo izreći svoja gledišta koja se moraju ozbiljno uzeti u obzir.²³⁵

UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund)

UNICEF je agencija Organizacije Ujedinjenih nacija koja brine o kvaliteti životnog standarda djece (svako lice koje nije navršilo 18 godina života)²³⁶ i omladine. UNICEF se finansira

---

²³¹ Isto, Dio II Konvencije, Evropski sud za ljudska prava, član 19., str. 14.

²³² Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, (Sl. glasnik Republike Srpske, br. 13/2010, 61/2013 i 68/2020), član 2. stav 1.

²³³ *Konvencija o pravima djeteta*. (2001). Zagreb. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, str. 3. Preuzeto sa: https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/pdf/medjunarodni/konvencija_o_pravima_djeteta.pdf. Očitano: 15.06.2022. godine.

²³⁴ Šire v. *Konvencija o pravima djeteta*. (2001). Zagreb. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, str. 4.

²³⁵ Isto.

dobrovoljnim priložima vlada i fondacija, te preduzeća i građana. Brojne osobe iz javnog života pomažu rad UNICEF-a kao „ambasadori“ dobre volje. UNICEF je aktivan u 192 članice Organizacije Ujedinjenih nacija, a neke od aktivnosti organizacije uključuju pružanje imunizacije, administraciju liječenja djece i majki oboljelih od HIV-a, promociju obrazovanja, te unaprjeđenje dječjeg nutricionizma. UNICEF je osnovan 11. decembra 1946. godine na Osnivačkoj skupštini Ujedinjenih nacija. Iako je 1953. godine ime promijenjeno u Fond Ujedinjenih nacija za djecu (United Nations Children's Fund) jer se agencija usmjerila i na sprovođenje dugoročnih programa za dobrobit djece u vrijeme mira, zadržana je poznata skraćena. Prvobitni naum osnivanja Fonda bila je pomoć djeci Evrope nakon završetka Drugog svjetskog rata. Sa godinama UNICEF-ova zadaća se mijenjala. Nakon Evrope, UNICEF je usmjerio svoju pomoć na druge dijelove svijeta, kako bi pomogao djeci u Africi, Aziji, Južnoj Americi. UNICEF-ova pomoć je ponovo usmjerena na Evropu, i to na njen istočni dio, odnosno nakon pada socijalizma u tom dijelu Evrope. UNICEF je 2018. godine pomogao rođenju 27 miliona djece i omogućio davanje vakcina preko 65 miliona novorođenčadi. UNICEF ima preko 150 državnih kancelarija i predstavništava, te 34 nacionalna Komiteta. Do danas postoji sedam UNICEF-ovih regionalnih kancelarija i to u Panami, Ženevi, Bangkoku, Nairobiju, Ammanu, Katmanduu i Dakaru.²³⁷

Međunarodni dan djece žrtava nasilja: Koliko je na međunarodnom nivou posvećena pažnja o djeci, odnosno koliko je zastupljena prevencija od nasilja nad djecom, a gdje se djeca pojavljuju kao žrtve različitih pojava oblika nasilja, te i međunarodne aktivnosti u suzbijanju nasilja nad djecom, govori i primjer iz prakse u vezi dešavanja za vrijeme i poslije Libanonskog rata koji se desio 1982. godine. Naime, Libanonski rat počeo je u mjesecu aprilu 1982. godine. Žrtve ovog rata bile su podsticaj Organizaciji Ujedinjenih nacija, da 19. avgusta 1982. godine donese odluku o obilježavanju *Međunarodnog dana djece žrtava nasilja*. Ovaj dan posvećen je prepoznavanju patnje kojoj su djeca u cijelome svijetu izložena, kao žrtve fizičkog, mentalnog i emocionalnog zlostavljanja. Obilježava se svake godine, odnosno 4. aprila.²³⁸ Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) nasilje prema djeci obuhvata sve oblike nasilnih radnji prema osobama mlađim od 18 godina, bile one počinjene od strane roditelja, usvojlaca, vršnjaka, partnera u vezi ili stranca. Procjenjuje se da na globalnom nivou do milijardu djece uzrsta između 2-17 godina, doživi fizičko, seksualno ili emocionalno nasilje ili zanemarivanje u toku jedne godine. S obzirom na značaj ovog problema i spomenute brojke, jedan od ciljeva *Agende 2030.*, stavke o održivom razvoju, je iskorijeniti sve oblike nasilja prema djeci, jer nasilje koje osoba doživi u djetinjstvu ostavlja posljedice na njeno cjelokupno zdravlje i dobrobit, tokom cijelog života. Osim na tu osobu, posljedice se reflektuju i na porodicu, širu zajednicu, pa i na naciju u globalu.²³⁹

Metodološki okvir istraživanja

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja uopšteno zavisi od stepena prethodnog saznanja o predmetu i dimenzionim svojstavima predmeta istraživanja. Ovdje je riječ o empirijskom istraživanju, koje se odnosi na usvajanje kako empirijskog, tako i teorijskog saznanja. Cilj istraživanja je naučni, odnosno ima ulogu, funkciju i mjesto u naučnom saznanju, a takođe je i pragmatiski, tj. ima osnovu za praktičnu primjenu.

---

²³⁶ *Zbirka propisa iz oblasti krivičnopravne zaštite i postupanja sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.* (2021). Banja Luka, Ministarstvo pravde Republike Srpske, str. 11.

²³⁷ Šire v. *UNICEF*. Preuzeto sa: <https://hr.wikipedia.org/wiki/UNICEF>. Očitano: 15.06.2022. godine.

²³⁸ Šire v. *Međunarodni dan djece žrtava nasilja*. (2021). Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije, Preuzeto sa: www.zzjz-zz.hr/medunarodni-dan-djece-zrtava-nasilja. Očitano: 21.06.2022. godine.

²³⁹ Isto.

Sa naučnog aspekta cilj istraživanja je da ukaže, da je nasilje nad djecom jedan od oblika društvenih devijacija, te da su svakako različite psihološke, emotivne i druge posljedice prisutne kod djece kao žrtava nad kojima je izvršeno nasilje.

U radu će se analizirati da li je, i koliko je efikasna strategija savremene prevencije, odnosno aktivnosti različitih subjekata zaštite koji imaju za cilj zaštitu djece od različitih pojavnih oblika nasilja.

U ovom radu analiziraće se naučna i društvena opravdanost, koja se odnosi na savremenu prevenciju i suzbijanje nasilja nad djecom.

Kao opšti cilj istraživanja u radu će se analizirati da li su, i koliko su zastupljeni različiti pojavni oblici nasilja nad djecom u porodici, zajednici u kojoj borave ili žive, školi i ulici (vršnjačko nasilje), Internet-u, na društvenim mrežama...

Predmet istraživanja

Iz teorijskog pristupa pokušaće se pristupiti problemu istraživanja djece kao žrtava nasilja, zatim uzroci koji su doveli do nasilja i posljedice koji se javljaju tokom i nakon izvršenog pojedinačnog ili kontinuiranog nasilja nad djecom i među djecom.

U ovom radu pristupiće se različitim, već „tradicionalnim“ pojavnim oblicima nasilja nad djecom.

Takođe, pristupiće se i posvetiti pažnja problemu istraživanja u pogledu novog oblika nasilja nad djecom, odnosno gdje su djeca žrtve nasilja, a koje je izvršeno na njihovu štetu putem Internet-a i različitih društvenih mreža.

Kada su su u pitanju nasilja nad djecom, kao jedan od oblika društvenih devijacija, može se reći, da su nasilja uvijek i bila prisutna, te su pratila čovječanstvo kroz istoriju svog razvoja, sve do danas. Ipak, u radu osim opšteg pristupa istraživanja ove negativne društvene pojave, kao uzorak istraživanja uzeće se vremenski period unazad pet godina, odnosno za vremenski period 2018. – 2022. godine u Republici Srpskoj (BiH), konkretnije na području grada Gradiške. U pogledu pojavnih oblika nasilja nad djecom, ona se najčešće manifestuju kao: tjelesno, emocionalno, seksualno i ekonomsko nasilje nad djecom.

Što se tiče oblika zanemarivanja djece u porodici, ona se manifestuju u nezadovoljavanju djetetovih potreba kao što su hrana, odjeća, siguran dom i dr. U mnogim literaturama najčešće je prisutno nekoliko oblika zanemarivanja djece, zavisno o njihovoj dobi i to: fizičko, zdravstveno, obrazovno zanemarivanje djece. Iz gore priloženog, djeca kao žrtve nasilja, svakako mogu biti žrtve u porodici.

Predmet istraživanja ovog rada su „Djeca kao žrtve nasilja“, a što je i naslovna tema. Takođe predmet istraživanja je i osvrt na različite pojavne oblike nasilja nad djecom i posljedice koje proizilaze iz samog nasilja.

Vremensko određenje predmeta istraživanja

U diskusiji rada u pogledu nasilja nad djecom, odnosno djece kao žrtava nasilja, konkretno će se kao uzorak istraživanja uzeti vremenski period unazad pet godina, odnosno za vremenski period 2018. – 2022. godine u Republici Srpskoj (BiH), odnosno na području grada Gradiške.

Glavna hipoteza:

Unaprijed utvrđenim nacionalnim zakonima i međunarodnim pravnim aktima (konvencije, rezolucije, protokoli...), sveobuhvatna prevencija u suzbijanju nasilja nad djecom ima ključnu ulogu u borbi protiv ovog oblika društvene devijacije, a koja je poprimila međunarodni karakter.

Pomoćne hipoteze:

1. Utvrditi ciljeve sveobuhvatne prevencije u suzbijanju nasilja nad djecom.
2. U kojoj mjeri je na međunarodnom planu prisutna naučna i društvena opravdanost, a koja se odnosi na sveobuhvatnu prevenciju i načine suzbijanja različitih oblika nasilja nad djecom?
3. Utvrditi način reagovanja država prilikom otkrivanja različitih oblika nasilja nad djecom, a koje imaju međunarodni karakter.

4. Utvrditi koje su stvarne posljedice za djecu, društvo u cijelini i državu.
5. Da li je Evropska konvencija o ljudskim pravima, Konvencija o pravima djeteta, zatim UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) kao Međunarodna agencija Ujedinjenih nacija, na adekvatan način definisala/li ulogu u prevenciji i načinima suzbijanja različitih oblika nasilja nad djecom?

Rezultati istraživanja i diskusija

U radu je provedeno istraživanje u pogledu izvršenog nasilja nad djecom, odnosno gdje se djeca pojavljuju kao žrtve različitih oblika nasilja. Istraživanje je provedeno u Republici Srpskoj (BiH), odnosno na području grada Gradiška za vremenski period 2018. – 2022. godine (prvih šest mjeseci 2022. godine). Uzorak istraživanja predstavljaju djeca (dječaci i djevojčice) u uzrastu do navršene 18-te godine života. Prilikom istraživanja korišteni su zvanični analitički podaci iz raspoloživih evidencija (kaznene evidencije) Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Policijske uprave Gradiška. Konkretnije, istraživanje je provedeno na području grada Gradiška, a koje operativno pokriva Policijska stanica Gradiška i Policijska stanica Nova Topola, kao unutrašnje organizacione jedinice Policijske uprave Gradiška. Sva evidentirana nasilja okarakterisana su kao krivična djela izvršena na štetu djece.

U niže navedenoj tabeli prikazani su rezultati koji se odnose na ukupan broj djece oštećenih KD, ukupan broj izvršenih krivičnih djela na štetu djece, vrste KD-a i uporedni pokazatelji po godinama.

Tabela 1. Krivična djela izvršena na štetu djece/maloljetnika sa uporednim pokazateljima

Maloljetnici – žrtve/oštećeni u KD	2022 (jan-jun)	2021	2020	2019	2018
Broj djece/maloljetnika oštećenih KD	4	46	29	25	16
Muškog pola – dječaci	3	25	19	14	6
Ženskog pola – djevojčice	1	21	10	11	10
Broj KD izvršenih nad maloljeticima	4	25	19	21	14
Protiv života i tijela	1	1	1	1	1
Protiv pol. integriteta, seksual. zlostavl. i iskorišt. djeteta	1	1	1	7	4
Iskorištavanje kompjuterske mreže ili komunikacije drugim tehničkim sredstvima za izvršenje KD seksualnog zlostavljanja	0	0	0	2	0
Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici	1	11	11	2	4
Trgovina djecom	0	0	0	0	0
Vršnjačko nasilje	0	0	1	2	1
Broj ostalih KD izvršenih nad maloljeticima	1	12	5	7	4

Nakon prikupljenih podataka i obrade istih, došlo se do zaključka, da u vremenu od 2018. godine do 01.07.2022. godine, na području grada Gradiška, odnosno na području koje operativno pokriva Policijska uprava Gradiška, došlo je do konstantnog povećanja broja djece/maloljetnika koji su žrtve/oštećeni izvršenim krivičnim djelima. Što se tiče ukupnog broja izvršenih krivičnih djela na štetu djece, vidljivo je, da je i ovdje došlo do konstantnog povećanja krivičnih djela. Takođe, u pogledu pola djece, vidljivo je da su oba pola približno ravnomjerno zastupljeni kao žrtve nasilja. Po vrsti krivičnih djela vidljivo je, da je iz oblasti „krivičnih djela protiv braka i porodice“, odnosno KD „Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici“ je najzastupljenije, odnosno 29 krivičnih djela, a nakon toga krivična djela iz oblasti „krivičnih djela protiv polnog integriteta“, te „krivičnih djela seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta“ ukupno 14 krivičnih djela. Minimalan broj krivičnih djela, izvršen je iz oblasti „krivičnih djela protiv života i tijela“, odnosno iz KD „Tjelesna povreda“ ukupno 5 krivičnih djela. Iz oblasti „krivičnih djela seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta“, odnosno iz KD „Iskorištavanje kompjuterske mreže ili komunikacije drugim tehničkim sredstvima za izvršenje krivičnih djela seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta“ evidentirana su 2 krivična djela. Nije bilo evidentiranih KD „Trgovina djecom“, iz oblasti „krivičnih djela protiv sloboda i prava građana“. Što se tiče vršnjačkog nasilja među djecom/maloljeticima, ono je evidentirano u 4 slučaja. Broj

ostalnih krivičnih djela izvršenih nad djecom/maloljetnicima iznosi 29, sa napomenom da isti nisu predmet istraživanja ovog rada.

Zaključak

Nasilje nad djecom ima negativan uticaj na djecu u bilo kojoj dobi njihovog emocionalnog, psihičkog ili fizičkog razvoja. Svako nasilje prema djetetu kao pojedincu stvara neposredni rizik na njegovo psihičko i fizičko zdravlje, a koje se negativno manifestuje u njegovom daljem razvoju i formiranju ličnosti. Nasilje nad djecom uništava samu srž društva, te ima negativne refleksije na porodicu i zajednicu u cijelini. Država kao subjekt međunarodnog prava zasigurno ima opravdan motiv i obavezu u sprovođenju nacionalne prevencije, koja je od značaja u suzbijanju različitih oblika nasilja nad djecom. Preventivne mjere i aktivnosti na sprečavanju i suzbijanju nasilja nad djecom su na teretu i realizaciji svih subjekata zaštite, kako na lokalnom, tako i na nacionalnom nivou. Korištenje međunarodnih standarda u domaćem nacionalnom zakonodavstvu, svakako predstavlja veliki doprinos unapređenju preventivnog rada subjekata zaštite. Ipak potrebno je kontinuirano nadograđivati preventivnu politiku u vezi zaštite djece od svih oblika nasilja, imajući u vidu, da prisutnost novih informaciono-komunikacionih tehnologija i masovnost njenih korisnika, dovelo je do novih pojava oblika nasilja nad djecom. Bitno je istaći, da je veliki broj istraživačkih i naučnih radova uspješno izvršio sistematizaciju po pitanju znanja iz ove oblasti. Došlo se do niza utvrđenih i opšteprihvaćenih stavova u pogledu djece kao žrtava različitih oblika nasilja, a što je lokalni, nacionalni i međunarodni strateški interes u pogledu sveobuhvatne prevencije i suzbijanju ove negativne društvene pojave. Svi subjekti zaštite treba da i u budućem vremenu nastave sa razvijanjem novih strategija preventivnog djelovanja, dok njihovi pripadnici da se kontinuirano osposobljavaju, kako bi djeci kao žrtvama nasilja pružili adekvatnu zaštitu i podršku.

Bibliografija

1. Dutertre, G. (2003). *Izvodi iz sudske prakse*. Sarajevo. Evropski sud za ljudska prava – Publikacija Vijeća Evrope.
2. Greganić, A. (2016). *Nasilje nad djecom*. Petrinja. Završni rad. Učiteljski fakultet. Sveučilište u Zagrebu. Preuzeto sa: <https://repozitorij.ufzg.hr/islandora/object/ufzg%3A261/datastream/PDF/view>. Očitano 07.07.2022. godine.
3. Lovrić, S. (2007). *Droga i socijalizacija mladih*, Banja Luka.
4. Miladinović, A. (2018). *Bezbjednosni incidenti prema djeci na društvenim mrežama – Kriminalistički aspekt*, Banja Luka. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske.
5. Miladinović, A. (2018). *Priručnik za prevenciju negativnosti društvenih mreža – za roditelje*. Banja Luka. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske.
6. Priručnik za postupanje subjekata zaštite. (2009). *Sprečavanje i suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srpskoj*, Banja Luka. Prvo izdanje, Vlada Republike Srpske, Gender centar – Centar za jednakost i ravnopravnost polova.
7. Savurudić, A. (2011). *Nasilje nad djecom i među djecom*. Osijek. Završni rad. Filozofski fakultet, Sveučilište J.J. Strossmayera. Preuzeto sa: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/ffos:3621/preview>. Očitano: 07.07.2022. godine.
8. Šćepović, D. (2021). *Prevencija kao faktor unapređenja kvaliteta života zanemarene i zlostavljane djece u porodici*, Banja Luka. Zbornik radova, Unapređenje kvaliteta života djece i mladih, Centar modernih znanja.
9. *Zbirka propisa iz oblasti krivičnopravne zaštite i postupanja sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku*. (2021). Banja Luka. Ministarstvo pravde Republike Srpske.

Zakoni i konvencije:

1. Evropska konvencija o ljudskim pravima. Preuzeto sa: www.echr.coe.int/documents/convention_bos.pdf. Očitano: 12.06.2022. godine.

2. Evropski sud za ljudska prava. Preuzeto sa: https://hr.wikipedia.org/wiki/Europski_sud_za_ljudska_prava. Očitano: 12.06.2022. godine.
3. Konvencija o pravima djeteta. (2001). Zagreb. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži. Preuzeto sa: https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/pdf/medjunarodni/konvencija_o_pravima_djeteta.pdf. Očitano: 15.06.2022. godine.
4. Međunarodni dan djece žrtava nasilja, Zavod za javno zdravstvo zagrebačke županije, Preuzeto sa: www.zzjz-zz.hr/medjunarodni-dan-djece-zrtava-nasilja. Očitano: 21.06.2022. godine.
5. Porodični zakon Republike Srpske. Službeni glasnik Republike Srpske, br. 54/2002, 41/2008 i 63/2014.
6. UNICEF, Preuzeto sa: <https://hr.wikipedia.org/wiki/UNICEF>. Očitano: 15.06.2022. godine.
7. Zakon o lokalnoj samoupravi. Službeni glasnik Republike Srpske, br. 97/16, 36/19. i 61/21.
8. Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku. Službeni glasnik Republike Srpske, br. 13/2010, 61/2013 i 68/2020.

CHILDREN AS VICTIMS OF VIOLENCE

Ognjen Sredojević, MA

Abstract: *Violence against children, as one of the forms of social deviations, has always been present and accompanied humanity throughout the history of its development, until today... Bearing in mind that today humanity lives in a new modern age, the age of digitization, forms of violence against children have also experienced certain changes. Precisely for these reasons, it can be said with certainty that new forms of social deviations have appeared and are present, including, among other things, violence against children. It should be noted that the arrival of new information and communication technologies (ICT) caused a digital revolution and led to the general term „Mass-communication“. Such use of the Internet as the largest global network in the history of mankind, and representing the most powerful medium available to everyone, had a great impact on the perception of children as victims of various forms of violence. Also, the Internet has made available to humanity various forms of prevention, referring primarily to international conventions and protocols, then also forms of stopping violence against children, both locally, nationally, and globally, i.e. international plan, and all with the aim of suppressing this form of social deviations. It is important to note that in the era of universal digitization, cooperation (exchange of information, data processing...) of all subjects at the local, national and global levels has been greatly improved, i.e. international plan, which are involved in the prevention and suppression of violence against children. Also, global digitization has improved police cooperation between countries, through international police organizations, i.e. Europol and Interpol, regarding the prosecution of both individual perpetrators and organized criminal groups who have committed or are committing various forms of violence against children. In the era of electronic digitization, including the websites of official media companies, then social networks such as Facebook, Instagram and Twitter, also represent an „inexhaustible source“ that can be used to collect quality information, both about the current state of the environment, as well as in specific countries, all with regard to the prevention and suppression of violence against children. In this regard, this work should point out the basic forms of violence against children in today's „modern“ and „digital“ time, which represents the ubiquitous social but also certainly global, international problem.*

Keywords: *prevention, violence, children, Internet, security incidents.*